

El llenguatge

Més sobre l'adverbialització

26/VII/1980

Si, com dèiem ahir, els adjectius acabats en *ista* semblen rebutjar l'adverbialització, és a dir, l'addició del sufix *ment* a la forma del femení amb què se'ls fa esdevenir adverbis de manera, és, probablement, perquè els mots derivats formats amb el sufix *ista* són més pròpiament noms substantius que no pas adjectius. Molts d'aquests noms, com pianista, violinista, novel·lista, accionista, periodista, etc, no es poden usar sinó com a substantius, i d'altres, com excursionista, sardanista, nacionalista, socialista, modernista, etc, també són, de fet, noms, que s'usen però més o menys sovint, com a adjectius. Es, per tant, segurament útil de recordar l'existència d'una sèrie paral·lela de derivats amb el sufix *ístic*, necessàriament adjectius, així com la possibilitat de crear-ne de nous, car es tracta d'un sufix ben viu i operant, i aquests adjectius sí que admeten l'adverbialització. No podem, certament, admetre «artista-ment» —malgrat que artista es pugui usar també com a adjectiu— però disposem de artísticament. Anàlogament, no sabriem veure cap inconvenient a dir alpinístic o sardanístic, d'on, per tant, alpinísticament i sardanísticament.

Hi ha, encara, una altra observació a fer sobre l'ús dels adverbis de manera en *ment*. Es ben sabut que un adverbi pot modificar un altre adverbi: molt bé, ben aviat, força espontàniament, extraordinàriament lluny; etc. Ara: ¿pot un adverbi de manera en *ment* modificar-ne un altre de la mateixa classe? Sembla que la llengua més aviat ho rebutja, llevat, potser, d'algun cas especial, com aquell en què l'adverbi modificat és malament, al qual podríem atribuir un caràcter diferenciatiu de la sèrie indefinida d'adverbis en *ment*. Si bé diríem, doncs, per exemple, Ho va fer deliberadament malament, rebutjaríem, en canvi, una frase com «Ho va distribuir degudament ordenadament». Novament, per a resoldre aquest problema d'expressió, recorreríem a la solució analítica que ahir tornàvem a proposar: Ho va distribuir d'una manera degudament ordenada. Anàlogament: Actuava d'una manera franca-ment despòtica. Hi recorria d'una manera pretesament justificada. Va exposar el problema d'una manera totalment desencertada. Parlava amb falsa desimocitura. Ho anotava tot amb una minuciositat exagerada.

Albert Jane